

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Павловић, М., Ђукић, Т., Ђурић, О. (2016). Извештавање о друштвено одговорном пословању – интегрисано извештавање и глобална иницијатива за извештавањем о одрживости, <i>Теме</i> , г. XL, бр. 2, април - јун 2016, стр. 763 – 780. <i>У раду се говори о потреби за извештавањем о друштвено одговорном пословању где се представљају две иницијативе које се издавају а иду у праву политици извештавања о пословању предузећа. То су: Иницијатива за интегрисаним извештавањем и Иницијатива за извештавањем о одрживости. Приказана је историја поменутих иницијатива и начин на који се предлаже унапређење система извештавања.</i>	M24
2	Ђукић, Т., Павловић, М. (2014). Квалитет финансијског извештавања у Републици Србији, <i>Економске шеме</i> , вол. 52 (1), стр. 117-130. <i>У раду се говори о концептуалним оквирима финансијског извештавања и покушају да се највише јединствен, ревидиран концептуални оквир, као заједнички пројекат ФАСБ-а и ИАСБ-а као и новинама које тај оквир доноси. Такође, у раду је приказано тренутно стање у погледу квалитета финансијског извештавања у Републици Србији и указано на неке недостижене рачуноводствене регулативе на националном нивоу као предуслова квалитетног финансијског извештавања. На крају су предложене мере и активности за унапређење квалитета финансијског извештавања у тренутним економско-политичким условима у Републици Србији. садржине.</i>	M51
3	Ђукић, Т., Павловић, М. (2014). Creative accounting and cash flow reporting, <i>Facta Universitatis: Series Economics and Organization</i> , Vol. 11, No 3, 2014, стр. 225 - 235 <i>Креативним рачуноводством се врши трансформација финансијских извештаја од онога што је стварно у оно што субјект жели приказати користећи постојећа правила и/или иноршуту нека од њих. Креативним рачуноводством може се утицати на висину исказане добити, висину исказане нето имвине и висину исказане нето отплате из пословних активности. У овом раду термин креативно рачуноводство се користи за означавање свих рачуноводствених пракси које намерно одступају од стандарда да би екстерним корисницима била представљена жељена а не стварна слика о новчаним токовима из пословне активности предузећа.</i>	M51
4	Ђукић, Т., Павловић, М. (2014). Нормативна основа финансијског извештавања малих и средњих ентитета у Републици Србији, <i>Економске шеме</i> , вол. 52 (4), стр. 471-489. <i>Мали и средњи ентитети представљају посебну групу предузећа у привреди једне земље у смислу организације и успреживања финансијског извештавања, првенствено за екстерне кориснике. Објављивањем Међународног стандарда финансијског извештавања за мале и средње ентитете признато је да Међународни стандарди финансијског извештавања нису усклађени са могућностима малих и средњих ентитета, и да они представљају основу другој нивоа финансијског извештавања. Основни задатак и циљ МСФИ за МСЕ је поједностављивање постојеће рачуноводствене регулативе за овај сегмент ентитета. У раду се говори о специфичним потребама финансијског извештавања малих и средњих ентитета и специфичнији информациони захтеви овог дела привреде.</i>	M51
5	Милачић, С., Павловић, М. (2013). Анализа финансијског положаја и зарађивачке способности предузећа „Трепча ад Звечан – у реструктурирању“, <i>Економски погледи</i> , вол. 15, бр. 4, стр. 75-87. <i>У раду је извршена анализа финансијског положаја и зарађивачке способности предузећа Трепча – у реструктурирању. Извршена је анализа биланса стања и биланса успеха (хоризонтална и вертикална) за 2009. и 2011. годину. На овај начин, идентификована су кретања појединих система биланса успеха и биланса стања на основу чега се указало на тренутну ситуацију у предузећу које је предмет анализе.</i>	M52
6	Милачић, С., Ђукић, Т., Павловић, М. (2013). Анализа токова готовине предузећа дуванске индустрије у Републици Србији, <i>Економски погледи</i> , вол. 15, бр. 3, стр. 1-21. <i>У раду се испитива недовољност биланса стања и биланса успеха да задовоље све потребе корисника финансијских извештаја и указују на неопходност да се поред ових, традиционалних, финансијских извештаја изврши и анализа Извештаја о токовима готовине. Анализу извештаја о токовима готовине аутори су приказали на примеру предузећа дуванске индустрије у Републици Србији. Овом анализом обухваћена су предузећа: Philip Morris Нш, БАТ Врање, ЈТИ Сениа и Монус Београд. У последњем делу рада, аутори су дали компаративну анализу добијених резултата по основу анализе шокова готовине за сва три предузећа.</i>	M52
7	Djukić, T., Pavlović, M., Bogdanović, J. (2013). <i>Importance of Financial Reporting in Risk Reduction on Capital Market</i> , Юбилејна међународна научнопрактическа конференција "Финансите и стопанска отчетност - стање, тенденције, перспективе", 25-26.10.2013., Стопанска Академија "Д.А.Ценов" Свищов, pp. 103-108. <i>У раду се говори о изузетном ризику на тржишту капиталних као и могућности да се тај ризик смањи уз помоћ квалитетног финансијског извештавања. Аутори у раду истичу значај финансијског извештавања у смањењу ризика на тржишту капиталних, што је могуће учинити уколико су Финансијски извештаји састављени на истинитој основи, транспарентни и састављени на бази других принципа који обезбеђују квалитет целог процеса финансијског извештавања. Такође, у раду се истиче и неопходност хармонизације финансијског извештавања у циљу привлачења страних инвестиција.</i>	M14

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.	ДА
<i>Кандидат Милош Павловић испуњава све услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Економског факултета у Нишу. У складу са Стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета у осигувању организовања и заврешка докторских академских студија и израде и одбране завршног рада – докторске дисертације Економског факултета у Нишу, кандидат је извршио све предвиђене и истините обавезе на докторским академским студијама, представљао резултате истраживања у вези са</i>	

пријавом теме докторске дисертације на два докторантска колоквијума и пријавио тему докторске дисертације. Кандидат испуњава и услове дефинисане Правилником о поступку пријеме и условима за одбрану докторске дисертације Универзитета у Нишу.

Кандидат поседује више од једној научној ради објављеној у домаћем часопису са листе министарства надлежној за науку, као и доказ да је првоистисани аутор научној ради објављеној у часопису који издаје Универзитет у Нишу или факултет Универзитета у Нишу.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације

Поред *Увода* и *Закључка*, структуру докторске дисертације чини 6 делова.

У првом делу дисертације под називом *Концепти друштвено одговорној пословања* указује се на сврху и потребу за друштвено одговорним пословањем и понашањем предузећа. Разумевање концепта друштвене одговорности предузећа и његово укључивање у пословање предузећа подразумева и детерминисање саставних компоненти друштвене одговорности, а то су: економска (бити профитабилан), правна (поштовање законске регулативе и подзаконских аката), етичка (бити поштен и понашати се према општеприхваћеним моралним принципима друштва) и филантропска одговорност (да су предузећа добри корпоративни грађани и да активно доприносе решавању одређених друштвених проблема).

У другом делу дисертације, под називом *Дометни и ограничења традиционалној система финансијској извештавања у друштвено одговорној економији* најпре се указује на обележја финансијског извештавања у савременим и променљивим условима пословања. Главни смисао финансијског извештавања састоји се у обезбеђењу рачуноводствених информација о предузећу и њиховог саопштавања заинтересованим корисницима за доношење одлука. Надаље, анализира се концептуални оквир којим се идентификује циљ и детерминишу врсте финансијских извештаја које предузећа треба да састављају, дефинишу основни елементи ових извештаја и квалитативне карактеристике рачуноводствених информација. Традиционални модел финансијског извештавања који је првенствено намењен екстерним корисницима, који је оријентисан ка прошлости, не може у потпуности да одговори на измењене услове пословања.

У трећем делу дисертације под називом *Концептуалне основе пословној извештавања у друштвено одговорној економији* говори се о настанку, развоју и концептима пословног извештавања. Будући да традиционални модел финансијског извештавања не задовољава све информационе потребе у контексту одрживости, кандидат указује на потребу за проширењем модела екстерног финансијског извештавања у пословно извештавање. Ово стога што су информационе потребе корисника, пре свега, инвеститора, зајмодаваца и других поверилаца, данас усмерене не само на финансијске информације, већ и на планске информације, оперативне информације као и на нефинансијске информације које се тичу друштвених аспеката пословања. Као могућа подручја унапређења истиче се извештавање о кључним факторима успеха са становишта концепта генерисања вредности за акционаре и извештавање о друштвеној одговорности, односно извештавање о одрживом развоју.

У четвртном делу дисертације под називом *Интегрисано извештавање као модел пословној извештавања у друштвено одговорном предузећу* приказан је потпуно нов модел пословног извештавања, његов настанак и основне карактеристике. Интегрисано извештавање, комбиновањем (интеграцијом) података о финансијским и нефинансијским резултатима пословања пружа свеобухватну слику о могућностима стварања вредности на дужи рок. Надаље, објашњен је важећи концептуални оквир интегрисаног извештавања, разматрано је интегрисано извештавање у пракси и указано на неке користи интегрисаног извештавања, како за предузеће тако и за стејкхолдере и друштво у целини.

У петом делу дисертације под називом *Глобална иницијатива за извештавањем – ГРИ*, приказује се други модел пословног извештавања под називом извештавање о одрживости, који је поред интегрисаног извештавања, такође прихваћен у пракси извештавања друштвено одговорних предузећа. С тим у вези разматране су смернице, упутства и стандарди које ова иницијатива препоручује извештајним ентитетима и указано је на повезаност између интегрисаног извештавања и извештавања о одрживости, где се закључује да би Извештај о одрживости требало да буде саставни део Интегрисаног извештаја. Углавном се ово извештавање заснива на добровољној примени међународних, европских и националних смерница и упутстава, због чега су обим и квалитет Извештаја о одрживости доста хетерогени.

У шестом делу дисертације под називом *Пословно извештавање друштвено одговорних предузећа у Републици Србији*, на основу података објављених на Интернет страницама АПР и Интернет страницама великих предузећа, анализирани су садржаји извештаја објављених у онлине форми. На основу спроведене анализе добијени су одговори на питања да ли предузећа припремају и објављују извештаје о одрживости, да ли су извештаји о одрживости самосталне публикације или су део извештаја о пословању. На крају се приказују примери добре праксе извештавања о друштвено одговорном пословању, предузећа *НИС аг Нови Сад* и *Vanca Intesa Београд*. Такође, разматрају се и перспективе извештавања о друштвено одговорном пословању у Републици Србији.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације

Пријавом дисертације постављени су следећи циљеви: указати на потребу извештавања предузећа о аспектима друштвене одговорности и одрживости; идентификовати недостатке традиционалног модела финансијског извештавања и указати на могућности његовог проширења; приказати концептуалне основе извештавања друштвено одговорног предузећа; анализирати концептуални оквир за интегрисано извештавање и испитати могућности примене у свету и Републици Србији.

Дисертацијом под називом *Пословно извештавање у друштвено одговорном предузећу*, у потпуности су остварени сви циљеви који су дефинисани пријавом. Наиме, кандидат је указао да је друштвено одговорно и одрживо пословање неопходно за предузећа која послују у савременим условима и самим тим постоји неопходност извештавања о друштвеној одговорности и одрживости. Такође, приказани су недостаци у виду ограничења традиционалног модела финансијског извештавања и дате су неке од могућности његовог проширења у правцу извештавања о кључним факторима успеха са становишта коинцепта генерисања вредности за акционаре. Осим тога, приказана су два потпуно нова модела пословног извештавања у друштвено одговорним предузећима, ради се о Интегрисаном извештавању и Извештавању о одрживости. На крају, анализирана је примена пословног извештавања у свету и Републици Србији.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације

У научној и стручној литератури у Републици Србији ретки су радови који се на свеобухватан начин баве извештавањем о економским, еколошким и друштвеним аспектима пословања. Стога се значај и научни допринос ове дисертације, као самосталног научног рада, огледа управо у употпуњавању овог гена, и доприноса у теоријско методолошком смислу домаћој рачуноводственој теорији и пракси. Ово стога што су приказане иницијативе и активности у правцу проширења традиционалног система финансијског извештавања и формирања нових оквира за извештавање. Интегрисано извештавање и извештавање о одрживости су две иницијативе које представљају будућност пословног извештавања у друштвено одговорним предузећима.

Са теоријског аспекта дисертација представља подстицај другим истраживачима да се баве овим, још увек, недовољно развијеним и експлоатисаним пољем пословног извештавања. Такође, са практичног аспекта овом дисертацијом указује се на значај друштвено одговорног пословања и потреби да се о томе извештава.

Оцена самосталности научног рада кандидата

Кандидат је, како приликом предлога теме, тако и приликом пријаве али и саме израде докторске дисертације, уз уважавање стручних сугестија ментора, показао висок степен самосталности у научној раду приликом израде докторске дисертације. На основу анализе литературе и спроведеног истраживања, кандидат је на задовољавајући начин представио разматрану проблематику и извршио одговарајуће анализе везане за предмет истраживања.

ЗАКЉУЧАК

Комисија констатује да су резултати истраживања, научни допринос и самосталност научног рада кандидата задовољавајући и потпуно сагласни са одредбама Закона, Статута Универзитета у Нишу и Статута Економског факултета у Нишу којима су прецизно дефинисани услови за позитивну оцену докторске дисертације. Сходно томе, Комисија позитивно оцењује докторску дисертацију кандидата Милоша Павловића под називом *Пословно извештавање у друштвено одговорном предузећу* и предлаже Наставно-научном већу Економског факултета у Нишу да прихвати Извештај о оцени докторске дисертације и одобри њену јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовању Комисије		
Датум именовања Комисије		
Р. бр.	Име и презиме, звање	Потпис
1.	др Љиљана Дмитровић Шапоња, редовни професор	председник
	Рачуноводство, анализа и ревизија (Научна област)	Економски факултет у Суботици (Установа у којој је запослен)
2.	др Тадија Ђукић, редовни професор	ментор, члан
	Пословне финансије, рачуноводство и ревизија (Научна област)	Економски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)
3.	др Дејан Спасић, ванредни професор	члан
	Пословне финансије, рачуноводство и ревизија (Научна област)	Економски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)

Датум и место:

23.11.2016. године, Ниш